

Corpurile legiuitoare

Camera

Ședința dela 2 Decembrie

Ședința se deschide la orele 3 d. s. Prezidează d. M. Orlescu.

Pe banca ministerială sunt prezenți d-nii: O. G. Mărzescu, I. G. Duca, O. Cipăianu, N. N. Saveanu, I. Nițor, Tan red Constantinescu, dr. C. Angheliescu și N. D. Chirculescu.

D. V. MADGEARU spune că ziarul Universul n'ar reda imparțial debaterile parlamentare.

D. TANCREDE CONSTANTINESCU, ministrul de instrucție, răspundând unei întrebări adresate Camerei de d. V. Madgearu, arată că toc. Petroșani nu e o societate liberală, ci că la formarea ei au luat parte cele mai mari bănci Marmorosch Blank, care...

VOCI, la majoritate: Al al

De aceea prot-testează d. Madgearu.

D. TANCREDE CONSTANTINESCU, ministrul industriei, ... a crezut, probabil, că afacerea nu e destul de rentabilă.

Ia ce privește fixarea prețului cărbunilor deșeurilor declară că aceasta era în funcție de costul real al cărbunilor fixat de o comisiune.

Avantajul a fost permanent de partea Statului și nu de al societății. Mai mult încă, am obținut dela consiliul de ministri o reducere de 80 milioane din suma fixată de comisiune.

Situația în ramura exploatarea de cărbuni este din cele mai bune.

De unde până în 1924 importam o cantitate mare de cărbuni, dela această dată producția întrece consumul. Banii noștri nu mai trec granițele pentru cărbuni și acest fapt e dorit de satisfactor.

Trecând la alta ordine de idei, d. ministru industriei spune că cererea pentru înființarea unei Camere de comerț la Roman este dinăd, ca fiind foarte necesară.

Referindu se la cererea dlui D. R. Ioaniteșcu de a se abroga legea pentru înfrânarea speculei spune că aceasta ar constitui o primă de încurajare a speculei, și aceasta nu e admisibil. (Aplauz).

D. V. MADGEARU declară că în chestia Petroșani a anunțat o interpelare care însă l'ar urmări pentru dsa un beneficiu personal.

Desfăd pe d. ministru al industriei să afirme că trag vreun beneficiu.

D. TANCREDE CONSTANTINESCU, mi-

nistru industriei: Desigur, că tragi beneficiul. (Aplauz).

Dacă dov. d-rești că tu am ascuns Camerai ceva voi trage toate consecințele. În caz contrariu, d. Madgearu să se declare gata, la rândul dsul, să tragă toate consecințele, ca urmare a calomniilor ce zilnic debitează. (Aplauz).

D. V. MADGEARU, în continuare, spune că din tranzacția făcută cu col. Boyle Statul deosemen-a a pierdut.

D. TANCREDE CONSTANTINESCU, ministrul industriei: Nu este adevărat. D. Madgearu vorbește cu foarte multă ușurință. Statul n'a pierdut nici un leu.

Contractul Boyle a fost făcut dealtministri. d- fostul ministru Aurel Vlad.

D. D. N. Lupu: D. Aurel Vlad nu era la 1920 ministru.

D. TANCREDE CONSTANTINESCU: La 1919 nu la 1920 s'a făcut contractul. V. prindeți tot în laș cu afirmăți calomnioase și greșite. (Apl)

Ședința continuă.

Senatul

Ședința dela 2 Decembrie

Ședința se deschide la ora 3.35 sub președinția dlui Tony Il scu.

Pe banca ministerială d-nii: Al. Constantinescu, general Văitoianu.

D. AL. CONSTANTINESCU, ministrul agriculturii și domeniilor, depune următoarele proiecte:

Pentru încheierea și executarea unei tranzacțiuni între societățile de petrol și Stat:

Creșterea, îmbunătățirea și apărarea animalelor.

Modificarea câtorva articole din legea de poliție sanitară veterinară.

Autorizarea comunei Brăila de a ceda ministerului agriculturii un teren din piața veche.

Se admite urgența.

D. general VĂITOIANU, ministrul comușicțiilor, răspunde la comunicarea dlui Grosșian că a luat măsuri de a se păstra cărțile fondurii ale căilor ferate din Ardeal.

Cu privire la abuzul ce se face cu călătoria micilor slujbași C. F. R. între București Curtea de Argeș-Târgoviște, semnalată de dl Al. Gussi, dl ministru al comușicțiilor răspunde că a luat măsuri să înceteze acest abuz.

Senatul trece în secțiuni.

Primăria comunei Pâncota.
Ad. No. 205/1925.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință amatorilor, că din partea Primăriei com. din Pâncota se va da în antrepriză repararea (edificiului) Cazarnei postului de Jandarmi din loș; totasemenea și construirea jeaburilor de scurs ploua dela Cazarma de Jandarmi și Palatul postal, proprietatea comunei, prin litațiune publică ce se va ține în ziua de 15 Decembrie 1925, la orele 10 a. m. în sala mare de ședință a comunei

La litațiune se va putea concura numai cu oferte închise și sigilate.

Suma preliminară în deviz este de 80 000 Lei; vadiul de 5% după prețul oferi te a se depune în numerar, sau în hârtii de valoare.

Condițiunile se pot vedea zilnic între orele oficioase, în biroul Primăriei Comunale.

Litațiunea se va ține în conf. cu prevederile Art. 72—83 din legea asupra Contabilității publice. Pâncota, la 25. Noemvrie 1925.

(2133) PRIMĂRIA.

Postavuri pt. dame și bărbati asortiment finens pe prețurile cele mai ieftin la GLEISINGER în Arad, Strada Meșianu (fost Forray-utca.) ooo (2119)

Mai multe sute de piei de miel albe, negre și cenușii pe ori și ce preș sunt de vânzare la ooo (2129)

BLEIER, pielar
Arad, Str. Tribunal Dobra (f. Boczko-u.) 19.

Tăierea părului specială a la „Bubi” ondulat cu apă și concinuri se confecționează artistic la S. P. LEJAN Arad, Strada M. Nicoră 2. Totacolo se acceptă învâjăcei și fete cu salar. (2131)

La „Taverna Astoria” program complet nou debutează:
Hajos Ida, Ely Gordon, Csengeri Ducl, Andread Aily, Halasz Bandi. (2130)

Publicațiune de litațiune II.

Comuna Nădlac ține litațiune publică în ziua de 1 Decembrie 1925, referitor la dare pentru repararea și ținerea în bune condițiuni de funcționare alor 25 fântâni comunale cu sistem „Northon.”

La litațiune se poate concura, numai în scris și cu oferte sigilate

Vadiul de 5% după prețul oferit se va depune în numerar sau în hârtii de valoare.

Condițiunile se pot vedea zilnic în biroul notarului economic între orele oficioase.

Litațiunea se va ținea în conformitate cu art. 72—80 a legii contabilității publice.

Nădlac, la 1 Decembrie 1925.

(2139) PRIMĂRIA.

„ASTRA”
Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare
S. A. Arad
Direcțiunea Generală:
București Str. Lascăr Catargiu 11.
Uzine: Arad.

Adresa telegrafică: Vagonastra București, Vagonastra Arad.
Scrisori București: Casașua poștală 138.
Arad: Calea Aurel Vlaicu.

Autobuse, camione pentru 3 tone încărcătură. — Cisterne automobile, 3350 litri capacitate. — Automobile cu pompa de incendiu. — Automobile stropitoare. — Strunguri de precizie de 1000, 1200 și 1600 mm. — Prese cu excentric. — Grupuri electrogene, mașini de găurit până la 35 mm. — Motoare cu benzină. — Locomobile. — Ferăstrae cu motor de benzină. (1629)

Oferte și devize la cerere.

Economice.

Statistica ucenicilor industriali din Arad, Oradea-Mare și Satu Mare

Diracția studiilor și statisticeii din ministerul muncii, continuă statistica ucenicilor din întreaga țară.

La ARAD s'acheta asupra ucenicilor industriali constată că sunt întrebuițați la lucru în 543 întreprinderi aparținând diverselor ramuri de industrie și întrebuițându în total 3195 lucrători adulți și 1802 ucenici. Proporția ucenicilor față de lucrători adulți din aceste întreprinderi este de 56 la sută. Din numărul total al ucenicilor 1461 sunt băieți și 341 fete. Examinând repartiția ucenicilor din Arad, după naționalitate constatăm ca și la celelalte centre din Banat și Transilvania, că elementele minoritare au reușit datorită împrejurărilor, să obțină o preponderanță economică și numerică, care a împiedicat dezvoltarea românilor în condițiuni egale. Din totalul de 1802 ucenici din Arad, numai 486 sau 27 la sută sunt români, restul de 1316 sau 73 la sută, îi formează ungurii (965 sau 53 la sută), germanii (252 sau 14 la sută), evreii (65 sau 4 la sută) și alții (22) și bulgarul (6).

În ce privește vârsta ucenicilor din Arad, 1636 sau 91 la sută, sunt mai mari de 14 ani, iar 166 sau 9 la sută sunt sub această vârstă.

În ce privește gradul de dezvoltare intelectuală a ucenicilor se constată la Arad oarecare însoțire față de alte centre. Un număr de 1775 ucenici, frecventează școlile industriale întrebuițate de primăria orașului. Din 1802 ucenici, 595 sau 33 la sută și-au terminat școala primară.

În ce privește natura contractelor legea din 1884 se păstrează cu strictețe. Toți au contracte scrise. Durata uceniciei este în general mai mică de patru ani. Durata muncii variază între 8 și 12 ore pe zi.

În ce privește salarizarea, plata în numerar, este modalitatea întrebuițată de obicei (în 823 cazuri). 542 ucenici sunt întrebuițați pe socoteala patronului; 395 nu primeac nici salariu și nici întreținere lucrând în schimbul învățării.

La ORADEA MARE se găsesc angajați în 550 de întreprinderi industriale un număr de 1450 ucenici dintre cari 1210 băieți și 240 fete. Față de lucrători proporția ucenicilor este 56 la sută. (Un ucenic la doi lucrători.)

Sub raport intelectual, constatăm că 607 sau 42 la sută au cursul primar incomplet, dar din totalul de 1450, urmează cursurile școlilor industriale la ale 1238. Mai toți posedă contracte de ucenicie, iar durata ei este în genere sub patru ani. Salariile sunt în natură sau în numerar și îi se plătesc direct de către patroni.

La SATU-MARE sunt în 487 întreprinderi, 997 ucenici dintre cari numai 13 fete, restul băieți. Din numărul total de ucenici, 254 sau 25 la sută sunt români, iar restul de 743 este alcătuit din elemente de naționalități diferite.

Aproape toți (863) sunt mai mari de 14 ani, iar în ce privește știința de carte, 853 sau 25 la sută au absolvit cursul primar, 81 sau 1—2 clase secundare și numai 63 sau 7 la sută n'au terminat cursul primar. Din 997 ucenici la Satu Mare, 974 urmează cursurile școlilor industriale. Contractele de ucenicie conform legii din 1884 (Legea XVII a ungurii) sunt scrise, iar durata uceniciei este mai mică de patru ani. Condițiunile de salarizare se aseamănă cu celea din celelalte centre industriale din Ardeal.

Devizele și valuta.

Ra d or, 3 Decemvrie

BURSA:

Zurich:	Deschiderea:	Inchiderea:
Berlin	123 55	123 50
Amsterdam	208 70	208 70
New-York	519.—	519—
Londra	2514.50	2514.—
Paris	1965.—	1975—
Milano	2099.—	2090—
Praga	1537 50	1537.50
Budapesta	72 70	72.70
Belgrad	920.—	920.—
București	235 —	235.—
Varșovia	49 50	60 —
Viena	73 10	73 10

Tipografia „Aradul”

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A.

ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta).

Repart. zi după naționalitate, constatăm că numai 268 sau 18 la sută sunt români, restul de 1182 e te alcătuit din unguri (777), evreii (398), germanii (5) și rași (2). Cel mai mulți, 1202, sunt mai mari de 14 ani.

În interesul DAMELOR și a mășinadelor

Luni dimineața s'a deschis depozitul a fabricii cel a părării alui

lărilor din filș pe prețul de 80 Lei. Damele care poartă părării KLEIN, primcac gratis o părării pentru păpușă.

SIMION KLEIN

în Piața Avram Iancu (Szabadság-ter) No. 21. Rugăm Damele că fără de obligația de cumpărare să se convingă despre acest mai efin izvor de cumpărare. — Pentru funcționarii Statului al orașului și muncitori 10% rabat. — Transformarea părării (2085)